

*Literarni
pokušaji
2015./2016.*

Možda bolje bez moći

Napisala: Lana Lešić
Ilustracija: Helena Krnetić

Bilo je to jednom, ali i ne baš tako davno. U jednom malom gradiću živjela je lijepa djevojka.

Sa svojom je obitelji živjela na rubu grada. Njena kuća je bila kao i sve druge u tom gradiću, mala kućica s velikim vrtom i lijepom okućnicom. Život djevojke bio je uobičajen, kao i svake šesnaestogodišnjakinje iz maloga grada. Djevojka se zvala Lejla.

Njen život je išao svojim tokom. Srednju školu je upisala u velikom gradu jer u njenom gradiću nije bilo Zdravstvene škole. Lejla je bila jako obzirna, strpljiva. Voljela je pomagati ljudima. Bila je rođena za doktoricu. Kao mala uvijek je govorila da će biti doktorica. Imala je kovrčavu, tamnosmeđu kosu, dvadesetak centimetara iznad bokova. Velike kovrče gibale su se u ritmu njenih osjećaja. Kada je bila sretna kovrče su imale skladan ritam, onakav kakav imaju balerine dok plešu *Labuđe jezero*. No, kada je bila tužna kovrče nisu imale ritma. U zadnje vrijeme njene kovrče bile su upravo takve: statične, bez ritma. Ljudi koji su ju poznavali, pitali su se zašto? Odrasli su njeno raspoloženje pripisivali pubertetu, ali samo je ona znala pravi razlog.

Jednoga dana otišla je po kruh u obližnji dućan. Iako se dan činio kao i svaki drugi, nije to bio. Nije joj dugo trebalo da obavi kupovinu. Bila je brza i vješta u tim stvarima. Po povratku kući, tik uz cestu, ugledala je macu s povrijeđenom šapom. Sažalila se nad njom i odlučila ju udomiti. Izvadila je kruh iz ljubičaste krpene vrećice i u nju stavila macu. Krenula je kući s ljubičastom vrećicom u jednoj, a kruhom u drugoj ruci. Kod kuće je maci namjestila ozlijeđenu šapicu, zavila ju i položila u pletenu košaru. Pokrila ju smeđom dekom da joj bude toplije. Maca je bila žuto-smeđe boje. Kada je maca zaspala Lejla je otišla do majke Flore u vrt. Flora je voljela vrtne poslove, i bila je sretna kada joj se Lejla pridruži u sadnji cvijeća. Sadile su ljubičice, čupale travu oko narcisa. U jednom je trenutku majka rekla: „Imam iznenađenje za tebe!“ i odvela ju u dio vrta koji je bio pun velikih, rumenih jagoda. „Posadila sam ih za tebe jer znam koliko ih voliš“, nasmiješeno je rekla mama. „Ti si najbolja mama na svijetu“, odgovorila je Lejla. Zabavljale su se u vrtu, brale jagode, nešto su i pojele. Flora je bila sretna jer je uspjela vratiti osmijeh na Lejline lice. Došao je i Lejlin mlađi brat Matko koji se do tada igrao s prijateljicom Anom. Majka je otišla pripremati ručak, a Matko na svoj omiljeni *Playstation*. Lejla je ostala sama. Razmišljala je i opet bivala sve tužnija. Do nje, tako tužne, doskakutala je žuto-smeđa maca. Lejla nije mogla vjerovati da se tako brzo oporavila.

„Bok Lejla, kako si?“ upitala je maca. Lejla se zbunila, uštipnula za obraz. Mislila je da halucinira, a onda odgovorila: „Dobro. A ti?“

„Odlično, zahvaljujući ti“, reče maca. I odjednom je slatka maca postala dobra vila. „Zašto si tužna?“ upitala ju je. Lejla je osjetila vilinu iskrenost pa joj se odlučila

povjeriti: „Tužna sam zbog nepravde koju vidim oko sebe. Ljudi glume nešto što nisu, a ja to ne mogu podnijeti. Svatko svakome laže, glumi prijatelja, a to uopće nisu. To je nepravda. Tako je u razredu, u gradu, u svijetu ... Ne mogu to više gledati. Čini me nesretnom.“

„Nemoj biti tužna. Vidim da si plemenita i da voliš pomagati“, kaže vila, a Lejla je prekine: „Ljudi oko mene ne žele pomoći drugima ako nemaju od toga koristi. To je ružno, zar ne vilo? Reci mi, slažeš li se sa mnom?“

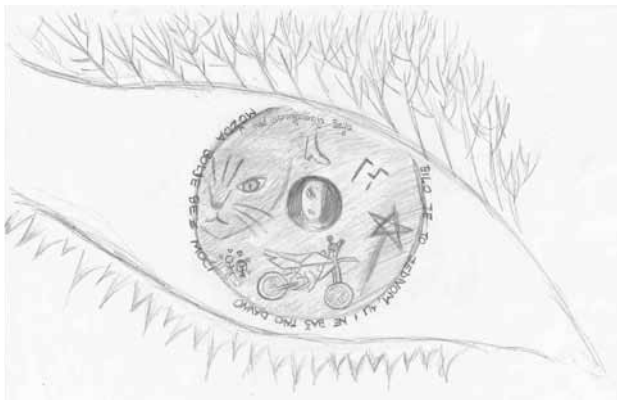
„I ja tako vidim, i zato ti želim dati nešto.“ Lejla ju pogleda u čudu i upita: „Što mi to želiš dati, vilo?“ „Moći Lejla, moći koje zaslužuješ. Dajem ti moći da možeš ispunjavati svima želje, ali moraš mi obećati da ćeš ih koristiti samo u dobre svrhe“, odgovori vila.

Lejla je bila zbunjena i počašćena što je baš ona odabrana za taj zadatak. „Hvala ti vilo, drage ću volje prihvatiti moći!“ Vila je na to odgovorila: „Bok Lejla, sada žurim. Sretno!“ Okrenula se i nestala ostavljajući trag zlatnoga praha.

Lejla je otišla na ručak, no majci i bratu nije ništa govorila. Dan je protekao kao i svaki drugi. Sutradan je Lejla odlučila isprobati svoje moći. Susjeda Ružica, draga starica, dugo je trpjela jake bolove. „Teta Ružice, mogu li vam pomoći?“ pitala je Lejla. „Oh dušo, nitko meni ne može ublažiti bolove“, rekla je teta Ružica. Lejla ju nježno uhvati za ruku i reče: „Vjeruj, i pomoć će doći kada sklopiš oči.“ Teta Ružica nije baš vjerovala u Lejline riječi, i nije željela sklopiti oči, ali je to bilo jače od nje. Sklopila je oči, a kada ih je otvorila bila je zdrava, puna snage i nade. Poljubile su se i Lejla je otišla.

Ostatak dana provela je čitajući lektiru. Sutradan je, u školi, za vrijeme velikog odmora, primijetila dječaka bez marende koji je „gladnim“ očima promatrao drugu djecu kako jedu. „Jesi li gladan? Želiš li jesti?“ upitala ga je. „Da, rado, ali nema novca za marendu“, odgovorio je dječak. „Vjeruj, i pomoć će doći kada sklopiš oči“, rekla je Lejla, i u njegovim rukama se za čas našao sendvič. „U slast“, zaželi mu Lejla. „Hvala, puno hvala“, prozbori dječak zbunjeno. Lejli cijeli dan osmijeh nije silazio s lica. Sve je to promatrala Aniota, djevojka iz njezinog razreda. Pravila se Aniota da je glavna u razredu, svi su ju slušali, slijepo joj vjerovali. Bila je zaljubljena u Marka, najljepšeg dječaka u razredu. Marko nije bio loša osoba, ali je bio povodljiv. Lejla mu nije mnogo zamjerala, ali joj je bilo žao što njegovim životom upravlja Aniota.

Na zvuk zvona svi su utrčali u razred. Na rasporedu je bio blok sat iz matematike. Za vrijeme malog odmora, Aniota, Marko i još nekolicina iz razreda, krenuli su zbijati šale s Lorom. Rugali su joj se jer je imala stare cipele. Lora je u suzama otrčala

u WC. Lejla je otišla za njom. Našla ju je kako sjedi na podu, lica oblivenog suzama. Primila ju je za ruku i rekla: „Vjeruj, i pomoć će doći kada sklopiš oči.“ Tada su se na Lorinim nogama našle nove cipele. Umjesto starih smeđih cipela ove su bile modre sa zlatnim perlicama. Lora ju je zahvalno zagrlila i šapnula: „Hvala, najbolja si.“ Zagrljene su se vratile u učionicu. Aniota je odmah primijetila Lorine nove ciple. Bila je ljubomorna, znala je da je to zasluga Lejlinih posebnih moći. Cijeli sat je smišljala što učiniti. Kada je profesorica matematike izišla iz razreda na kraju sata, Aniota je prišla Marku i mazno mu rekla: „Markec, vidiš li kako naša Lora ima nove cipele? Zanima li te kako ih je dobila?“ „Naravno, kraljice moja“, odgovorio je Marko. Aniota je nastavila: „Lejla ima neke čarobne moći. Zar ne, Lejla?“ Lejla nije znala što odgovoriti, a Marko je brzo dodao: „Pa to je divno Lejla, ja želim motor.“ „Zanimljivo, ali ja ti ga ne mogu dati. Žao mi je“, rekla je Lejla. Marko se naljutio, snažno ju je uhvatio za ruku i rekao: „Znaš, tvoj se brat igra s mojom sestrom, i ako želiš da se sljedeći put vrati kući čitav, dat ćeš mi motor kojeg želim.“ Prestrašena Lejla odgovori: „Pobijedio si, motor te čeka ispred škole.“

Marko istrči ispred škole, Aniota za njim. I stvarno, ispred škole stajao je sjajni crveni *Kawasaki* motor. Sjeli su na njega i odjurili.

Sutradan je razrednica rekla da su Marko i Aniota imali prometnu nesreću u kojoj je Aniota slomila nogu, a Marko dobio udarac u glavu i slomio ruku. Dogovorili su se da će ih sutra zajedno posjetiti u bolnici.

Toga dana Lejla je stajala uz prozor i gledala kišu te osjećala krivnju zbog nesreće. Na prozorsku dasku doletio je list naranče na kojemu je pisalo: „Ne budi tužna, nisi ti kriva. Uzet ću ti moći, ali možda je tako i bolje. Život je jedan, živi ga sretno i budi svoja, ne dopusti da itko vlada tobom, donosi sama svoje odluke i stoj čvrsto iza njih. Nadam se da ćemo se opet vidjeti. Tvoja maca.“ Poruka je ohrabrila Lejlu.

Došlo je vrijeme posjeta u bolnici. Lejla se pribojavala susreta s Aniotom. Uveli su ih u Markovu sobu. Marko je bio zbunjen, nije se dobro sjećao događaja ni ljudi. U sobu je vičući ušla Aniota: „Lejla je kriva, ona nas je pokušala ubiti!“ Nije se mogla baciti Marku u zagrljaj jer je zbog gipsa bila u kolicima. Marko je u čudu pogledao i upitao: „Tko si ti?“

Svima je bilo pomalo smiješno, ali nisu se usudili komentirati da ne izazovu Aniotin bijes. „Marko, ljubavi, zar me ne prepoznaješ? Ja sam tvoja djevojka.“ Iznenađeni Marko nije ni znao da ima djevojku. Okrenuo se prema ostatku razreda, a oni su se počeli predstavljati. Za oko mu je zapela Lejla. Pažljivo ju je slušao i gledao. Prošlo je nekoliko dana. Marko i Aniota su se oporavili i vratili u školu. Ali, među njima više nije bilo ničega. Atmosfera u razredu je bila opuštena. Svi su bili sretni.

Jedan dan je Marko prišao Lejli i stidljivo upitao: „Bi li izašla sa mnom večeras?“ Lejla je pristala.

Nakon sedam godina Marko i Lejla su se vjenčali. Dobili su sina Davida. Živjeli su sretno do kraja života.

**Pjesma inspirirana
Baladom iz predgrađa
Dobriše Cesarića**

I bit će dana
I bit će noći
I bit će kasno
On neće doći

I Božić je tu
Nova godina sve je bliže
A njega nema
Ni poruka ne stiže

„I nema ga mjesec
i nema ga dva“
Dugo ga neće biti
I on to zna

I dan se rađa
I sunce će zaći
Bez imalo nade
Da ću ga naći

I bit će dana
I bit će noći
I bit će kasno
A on neće doći.

Helena Krnetić

Ni žive duše

Otpalo lišće s drveća
Okupano u zlatu
Nema žive duše
U ovom kasnom satu

Kroz zamagljene prozore
Probija toplina svijeće
U tihoj, tmurnoj noći
Vrijeme sporo teče

Oblak kišni, teški
Nad sivim gradom buja
Nema ni žive duše
Sprema se oluja

Staza krivudava kisne
Put je ravan, pa skreće
Okolo nje već odavno
Uvelo je cvijeće

Oluja u punom mahu
Vjetar sve jače puše
Otpuhao je sve pred sobom
Nema ni žive duše.

Helena Krnetić

Traži se Isus

“Mama, mama, hoće li danas doći tata?” mali Marin trčkarao je oko majke nestrpljivo čekajući odgovor. Majka se, skrivajući suze, sagnula otvoriti pećnicu iz koje je dopirao miris pečenog kolača: “Mislim da hoće, zlato, obećao je.” Marin je zapljeskao ručicama i skočio u zrak od sreće: ”To! Znao sam da će mi Isus ispuniti želju, nisam se uzalud molio!” poljubio je mamu i krenuo u svoju sobu. “Sada ću pospremiti igračke, mora sve biti čisto tako da tata i ja imamo puno mjesta za igru”, razmišljao je Marin.

Na drugom kraju grada u staroj kućici niz rijeku Savu djed Vlado vikao je i psovao: “Maknite se, zločesta djeco, sve ću vas prebiti!” Djeca su voljela izazivati staroga Vladu, tjerati mu kokoši i bacati smeće u dvorište. Prije mnogo godina, u nesreći je izgubio sina i suprugu, te se propio. U rijetkim trijeznim trenutcima pisao je priče mrtvome sinu i tako barem nakratko zaboravljao na svoju bol. “Evo, bliži se Božić, a ja star i beskoristan, pijanac, bez ikoga svog, zašto uopće živim?” razmišljao je.

U stanu kod maloga Marina sati su prolazili brzo i netko je pokucao na vrata. ”Tata!” potrčao je Marin. Ali na vratima je bila majka: “Marine, tata je danas sigurno duže radio, pa je umoran. Mislim da neće doći!” “Mama, ali obećao je!” uzrujano će Marin.

Zalupio je vratima, uzeo slagalicu i bacio je na pod. Krupne suze padale su mu niz lice dok je razmišljao: “Isuse, svaki dan se molim za tatu, zašto mi nisi ispunio želju? Želim Te vidjeti, želim da mi u lice kažeš da me tata ne voli, i da me Ti ne voliš, i da mi mama laže, i da me nitko ne voli!”

Majka je stajala iza vrata i srce joj se kidalo slušajući voljenog sinčića kako pati. Odlučila je otići do tate i dovesti ga. Bližio se Božić i skoro godina dana je prošla otkada ih je suprug napustio: “Marine, zlato, obećaj da ćeš biti dobar, mama će se brzo vratiti.” “Obećajem!” viknuo je Marin iz sobe. “Pa i tata je obećao, ali nije ispunio obećanje, mogu i ja tako”, razmišljao je. Obukao je čizmice i jaknicu. “Gdje su rukavice, kapa i šal? Nema veze, moram požuriti”, mislio je. Odlučio je pronaći Isusa i pitati ga ono što ga je najviše mučilo. Zadrhtao je izašavši na hladan zrak, ali je odlučio: “Danas moram to riješiti.” Činilo mu se da hoda satima, a ručice, nos i uši su mu već pomodrili od hladnoće. “Ja sam dečko, moram biti hrabar i ne smijem plakati”, stisnuo je zube. Kuće su bivale sve rjeđe, a drveće sve gušće. U daljini je ugledao svjetlo: “Evo, tu je Isus! Idem malo odmoriti, a onda ću razgovarati s njim.” Sjeo je na smrznuti panj, ali nakon nekoliko minuta noge ga više nisu slušale. Nije mogao ustati. Zaplakao je, a pahuljice snijega stapale su se sa suzama koje su mu krenule niz lice: ”Zašto sam zalupio mami vrata? Zašto sam se ljutio na Isusa, kada me mama učila da On za nas uvijek čini najbolje? Malo ću odspavati, a kada se probudim sve će to bio ružan san.” Taman je sklopio oči, a netko je viknuo: “Opet ste me došli izazivati?” Marin je pokušao ustati, ali je pao. Stari Vlado se približio i vidio da ovoga dječaka ne poznaje. Uzeo ga je na ruke i odnio u kuću.

Za to vrijeme majka je s ocem žurila kući. Iako je dugo radio i bio umoran, tatu je ganulo kako se Marin rastužio i odlučio je provesti večer s njim. Kod kuće ih je

čekalo iznenađenje. Marinova soba bila je prazna, a sve igračke razbacane. Na stolu je bila poruka: "Otišao sam razgovarati s Isusom. Brzo ću doći." Majka je zaplakala: "On ima tek sedam godina, kamo je otišao, nešto loše će mu se dogoditi." Otac je bio očajan: "Ja sam kriv za to, obećao sam mu." Zagrljio je majku i jedino što mu je palo na pamet bilo je: "Marija, hajdemo se pomoliti! Tvoja me molitva puno puta spasila, a sada neka spasi našega sina!"

U starom kućerku Vlado je na vruće ulje ubacio jaja: "I tako kažeš, tražio si Isusa? I ja sam Ga tražio, ali Ga nije bilo kada sam ga trebao." Marin je odgovorio: "Djede, mama me učila da je Isus uvijek pokraj nas i da plače s nama kada smo tužni, a radosniji je od nas kada smo veseli! Nevolje koje nam se događaju imaju svoj razlog, čine nas boljim ljudima, a pogledaš li u Isusovo srce, znat ćeš da te beskrajno voli. Da je moj tata sa mnom, ja se možda ne bih tako molio i ne bih razgovarao s Isusom, a ovako sam mu molitvom jako blizu..." "Hajde, pojedj!" starac je Marinu približio tanjur. Dohvatio je bocu i htio potegnuti iz nje, ali ga je nešto zaustavilo: "Ako se napijem, ovo jadno dijete će opet otići i stradati negdje. Izdržat ću do ujutro, a onda ću piti." Marin je poslije večere zaspao, a djeda Vlado je razmišljao o njegovim riječima: "On je kao mali anđeo. Zar se Bog sjetio mene, zločestoga starca, i poslao mi malog anđela za Božić? Moj je unuk sada mogao imati toliko godina, da mi je sin ostao živ. Rekao mi je "djede". Nikad me nitko nije tako nazvao i tako milo gledao." Svanulo je, a Marin je lagano prodrmao starca: "Djede, jutro je", rekao je i poljubio ga: "Znaš, ja ujutro uvijek poljubim svoju mamu, a i ona mene. Hoćeš li me poljubiti?" Dok je usnama dotaknuo Marinovo lice, suza mu je krenula niz obraz, a taj osjećaj donio mu je neku neopisivu radost: "Pa i ja mogu dati ljubav. I dobiti je!" Shvatio je da je prvi puta nakon trideset godina zaspao trijezan. I super se osjećao! "A sada, Marine, idemo kući!" Marin je imao već sedam godina i znao je napamet svoju adresu.

U stanu maloga Marina majka i otac cijelu su noć molili i pouzdali se u Isusa. Iako su obavijestili i policiju, znali su da njihovom sinu ni vlas s glave neće pasti ako to nije Božja volja.

Netko je pozvonio. Majka je otrčala do vrata i sa strepnjom otvorila: "Marine, srećice moja!" Tata je skočio i čvrsto stisnuo sina. Svi su plakali. Starac se okrenuo i htio otići, kada ga je Marin zaustavio: "Djede, dođi! Molio sam Isusa za tatu, a sada mi je dao i djeda. Za neke molitve treba jako dugo čekati, ali na kraju Isus sve sredi! I još ti da duplo!"

Tata je obećao Marinu (i odlučio ovoga puta održati obećanje) da nikada više neće ostaviti ni njega ni mamu: "Isus me kroz veliki strah i brigu doveo kući, kamo i pripadam! I dao mi najljepši Božićni poklon – moju obitelj!"

I djed Vlado dobio je novu obitelj. Često ih je posjećivao, a i oni su odlazili k njemu. Marin je najviše volio čitati priče koje je starac u tuzi pisao za svoga sina. "Iako sam mislio da ih nitko nikada neće pročitati, Isus mi je pokazao da moj trud i patnja nisu bili uzaludni, da nisam beskorisni starac." pomislio je gledajući Marina.

Ankica Krnetić
majka učenice Helene Krnetić

Herojima Vukovara

Kako vam je tamo gore? Vidite li našu tugu? Plač, bol i našu samoću? Zašto ne dođete kada vas dozivamo? Govore da imam anđela čuvara, a ja ih ispravljam: ništa me ne štiti od suza, tuge i boli. Osjećam se umorno, ne mogu dalje. Sjetim se vaših lica, osmijeha, sjajnih očiju, mladih života. Potopljenih snova i nada. Je li pravedan Bog koji uzima mlade živote, a ostavlja bol? Čuje li vapaje, vidi li patnju? Draga lica izgubljenih zacrtana su trajno u srcima. Svaka pjesma, stih, miris, glas ... podsjećaju. Je li moguće nastaviti živjeti ili iznova umiremo na svaki vaš spomen? Hoćemo li zauvijek živjeti u prošlosti i uspomenama?

Želim se osloboditi prošlosti, nastaviti živjeti. Pitam se je li to moguće? Prošlost me prati, uvijek je tu.

Barbara Bezer

Golubica, Mia Hrzić Vulić

